

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 011241 עברית מותאם	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="795 1292 1315 1590"> <tr> <td colspan="4">שנה السنة</td> <td colspan="4">חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td colspan="4">מועד موعد</td> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4">מס' תעודת הזהות</td> <td colspan="4">סמל ביה"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="4">رقم الهوية</td> <td colspan="4">رقم المدرسة</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة				חודש الشهر				מועד موعد								מס' תעודת הזהות				סמל ביה"ס				رقم الهوية				رقم المدرسة				מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה السنة				חודש الشهر																														
מועד موعد																																		
מס' תעודת הזהות				סמל ביה"ס																														
رقم الهوية				رقم المدرسة																														

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

ملاحظة

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מועד חורף מאוחר

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף מאוחר, תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 11241
נספחים: נספח 1 – טקסטים
נספח 2 – דף עזר לנבחן

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון מותאם

הוראות לנבחן

- משך הבחינה: שלוש שעות.
- מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון	—	הבנה והבעה
חלק שני	—	לשון
פרק א: שם המספר		
פרק ב: תחביר		
פרק ג: מערכת הצורות		

יש לבחור באחד הפרקים

סך הכול	—	100 נקודות
---------	---	------------
- חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לנבחן (נספח 2).
- הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים 1-3 שבנספח 1 המצורף, וענה על כל השאלות 1-4 שלפניך.
הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.
ענה על כל השאלות 1-4.

1. א. כותבת טקסט 1, מרגרט הפרנן, מערערת על תפיסה מקובלת.

מהי התפיסה המקובלת שהכותבת מערערת עליה?

הקף את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

(1) התחרות פוגעת בשיתוף הפעולה בחברה.

(2) בתחרות העיקר הוא הדרך, ולא התוצאה.

(3) תחרות גורמת נזקים רבים.

(4) לתחרות יש תועלת רבה.

ב. בטקסט 1 הכותבת מבססת ומצדיקה את טענתה המרכזית בנוגע לתחרות.

הסבר באיזה אופן הכותבת מצדיקה טענה זו. (4 נקודות)

2. כותב טקסט 2, ליאור זך-מאור, משווה בין המושג "תחרותיות" ובין המושג "הישגיות".

א. מהי המסקנה העולה מהשוואה זו? (4 נקודות)

ב. איזה משני המושגים — "תחרותיות" או "הישגיות" — בא לידי ביטוי בטקסט 3 בפסקה ה?

נמק את תשובתך על פי טקסטים 2 ו-3. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

3. על פי פסקה ה בטקסט 3, הכותבת סבורה כי "שינוי דרך החשיבה של ילדים על תחרות" הוא דרך להתמודד עם בעיה.

א. מהי הבעיה, על פי תחילתו של טקסט 3? (4 נקודות)

ב. על פי טקסט 3, כיצד הורים מנסים להתמודד עם הבעיה? (4 נקודות)

ג. על פי המומחים, האם דרך ההתמודדות של ההורים עם הבעיה היא נכונה? נמק את קביעתך. (4 נקודות)

טיוטה

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

עמוד 8

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

ענה על שאלה 5.

5. במשפטים שלפניך **הקף** את הצורה הנכונה של כל שם מספר מבין האפשרויות המודגשות.

• בשנת **אלפיים ושמונה עשר** / **אלפיים ושמונה עשרה** נערכה ברוסיה תחרות גביע העולם בכדורגל (המונדיאל).

• בשלבי המוקדמות למונדיאל התחרו 209 נבחרות על **שלושים ושניים** / **שלושים ושתיים** מקומות.

• ישראל קיוותה לנצח את **שלוש** / **שלושת** הנבחרות: אלבניה, מקדוניה וליכטנשטיין, אך התבדתה.

• במשחקי חצי הגמר ניצחה צרפת את בלגיה בתוצאה **אחד-אפס** / **אחת-אפס**.

• במשחק הגמר בין נבחרת קרואטיה לנבחרת צרפת שנערך ב**חמש עשרה** / **חמישה עשר** ביולי, ניצחה נבחרת צרפת, וזכתה בתואר אלופת העולם.

• כ-**שבעת אלפים** / **שבע אלף** אוהדים ליוו את קבוצת הפועל באר שבע במשחקה נגד מכבי פתח תקווה לפני שלוש שנים.

• ילדים בני **שנים עשר** / **שתיים עשרה** שעוסקים בספורט סבורים שהדבר החשוב ביותר בספורט הוא לנצח.

• חברות טיולים מציעות לציבור אוהדי הכדורגל חבילות תיירות, ובהן טיסות ישירות, כרטיסים למשחק, שהות של **שלושה** / **שלוש** לילות במלון וארוחות בוקר.

• ממחקר חדש שעסק בתופעת ההעתקות עלה כי **שישה עשר** / **שש עשרה** אחוזים מן הסטודנטים בישראל הגישו עבודות שאדם אחר כתב בעבורם.

• מן המחקר עלה כי מספר הסטודנטים שהעתיקו עבודות מן האינטרנט היה גדול פי **שניים** / **שתיים** ממספר הסטודנטים ששילמו למישהו שיכתוב בעבורם את העבודה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: פרק ב – תחביר או פרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 6-10. לכל שאלה — 12 נקודות. תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 40. שים לב: תוכל להיעזר בנספח 2 — דף העזר לנבחן.

6. לפניך שלושה משפטים.

(1) מי שאינו מנסה אינו נכשל. _____

(2) האסטרטגיה של התחרות מעודדת ריבים, ולעיתים קרובות היא פוגעת בשיתוף

הפעולה בין העמיתים בעבודה. _____

(3) כשחברי הקבוצה משתפים פעולה ביניהם, יעילות העבודה גדלה. _____

א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.

ב. • אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית/הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את התפקיד התחבירי שלה.

• אם המשפט הוא משפט איחוי — תחם את איבריו.

ג. ציין את התפקיד התחבירי של המילים והצירופים המסומנים בקו.

במשפט (1): אינו

במשפט (2): הפעולה

במשפט (3): יעילות העבודה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

7. א. לפניך משפט.

מה גרם למשבר בענף הבנקאות העולמי?

נתח את המשפט: ציין מעל כל מילה את התפקיד התחבירי שלה.

ב. לפניך שני משפטים.

(1) העתקת עבודות היא עבירה חמורה על תקנון האוניברסיטה.

(2) שיעור ההעתיקות של עבודות עלה בחמישים אחוז בארבע השנים האחרונות.

- המר את שני המשפטים במשפט מורכב, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

- המר את שני המשפטים במשפט איחוי, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

8. א. לפניך משפט ובו חלק כולל.

בסביבה הישגית המאמנים בוחנים גם את איכות הביצועים של הספורטאים, ולא רק

את תוצאות התחרות.

- (1) סמן בקו את החלק הכולל במשפט.
- (2) ציין את התפקיד התחבירי של החלק הכולל. _____
- (3) לפניך ארבעה משפטים. הקף את המשפט שיש לו את אותה המשמעות כמו של המשפט הנתון.

- בסביבה הישגית המאמנים בוחנים קודם את איכות הביצועים של הספורטאים, ורק אחר כך את תוצאות התחרות.
- בסביבה הישגית המאמנים בוחנים את איכות הביצועים של הספורטאים ואת תוצאות התחרות.
- בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים אלא את תוצאות התחרות.
- בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים את תוצאות התחרות, אלא את איכות הביצועים של הספורטאים.

ב. לפניך שלושה זוגות משפטים, ובכל משפט מילה מסומנת בקו.

- זוג 1: • התאוריה של ד"ר גאן נהפכה למעשה.
- המתאבק הפך את יריבו על הגב.
- זוג 2: • אם נעשה זאת, נזכה בפרס הגדול ביותר.
- התחרות בין הספורטאים נעשתה קשה.
- זוג 3: • הישגיות היא הרגשה אישית.
- בזכות נחישותה היא השיגה הישגים נאים.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את התפקיד התחבירי שלה.

(שים לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם המילה "למעשה" מסומנת בקו. ציין מעל כל מילה מסומנת את התפקיד התחבירי שלה במשפט.

(1) התנגדתי למעשה זה מפני שהוא סותר את עמדתי.

(2) רוב המתחרים במרוץ טוענים שהם אינם שותפים למשחק התחרותי, אולם,

למעשה, הם שמים לב היטב מי לפנייהם ומי אחריהם.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

9. א. לפניך שני משפטים מורכבים, ובכל אחד מהם המילית "כי" מוגדלת.

(1) המחשבה **כי** התחרויות מלחיצות את הילדים מאפינת הורים רבים.

(2) ההנהלה ממעטת בתחרויות בבית הספר **כי** היא מעדיפה לימודים באווירה נעימה.

• בכל אחד מן המשפטים תחם את הפסוקית הפותחת במילית "כי", וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.

• המר את משפט (2) במשפט מסוג תחבירי אחר, בלי לשנות את משמעותו.

ב. לפניך משפט.

המעבדות מלאות במדענים צעירים ומבריקים שכבר לא מדברים זה עם זה בגלל הפחד

שאחד מעמיתיהם ישיג הישגים מרשימים יותר משלהם.

פרק את המשפט לשלושה משפטים.

(1)

(2)

(3)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

10. א. לפניך משפט ובו תמורה.

פעילויות של תחרויות מפתחות אצל הילדים מיומנויות חשובות, כמו אמפתיה, התמדה ומשחק לפי תור.

- העתק מן המשפט את התמורה.
- העתק את המילה/המילים שהתמורה ממירה.
- ציין את התפקיד התחבירי של המילה/המילים שהתמורה ממירה.

ב. לפניך שלושה משפטים. כתוב אותם בקטע לכיד.

(1) בארגונים רבים נהוגה שיטה של המרצת עובדים לפעולה באמצעות יצירת תחרות בין עובדים.

(2) מחקר חדש מזהיר מפני יצירת תחרות בארגון.

(3) העובדים נהפכים ליריבים והארגון נהפך לשדה קרב.

ג. לפניך משפט ובו מילים מסומנות בקו.

מאמנים מיומנים מחזקים את החוסן הנפשי של המתאמנים שלהם ומנטרלים את

הנטייה שלהם לתחרותיות מוגזמת.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את חלק הדיבור שאליו היא שייכת.

(שים לב: לא את התפקיד התחבירי.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 11-15. לכל שאלה — 12 נקודות. תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 40. שים לב: תוכל להיעזר בנספח 2 — דף העזר לנבחן.

11. לפניך שבעה משפטים. בכל משפט יש פועל מודגש ובסוגריים אותו הפועל מנוקד. ציין בטבלה את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
מאמנים אינם מביאים (מְבִיאִים) בחשבון את הנזקים שסביבה תחרותית גורמת לספורטאי.		
מחקרים הוכיחו (הוֹכִיחוּ) שיש סטודנטים שמעתיקים עבודות.		
המאמן מתוסכל (מְתַסַּכֵּל) מנזקי התחרות בתחום הספורט.		
נותרנו (נוֹתְרָנוּ) ללא כלים ליצירת קשרים חברתיים.		
חשוב שהשחקנים יעריכו את המאמן ו יזדהו (יִזְדְּהוּ) איתו.		
המעבדות מלאות (מְלֵאוֹת) במדענים שאינם משתפים פעולה ביניהם.		
ספורטאי שמסיים מרתון חש (חָשׂ) אושר.		

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

12. לפניך שישה צירופי מילים ובכל אחד מהם שם עצם מודגש.

ציין את השורש של שם העצם המודגש, והקף את שם הפועל הנדרש על פי ההנחיה.

(1) **רָצוֹן** עז • ציין את השורש של המילה **רָצוֹן**. _____

• הקף את שם הפועל שנגזר מאותו השורש בבניין הפעיל.

לְרוֹץ, לְהִרְצוֹת, לְהִמְרִיץ

(2) **קִנְיָה** בין קבוצות • ציין את השורש של המילה **קִנְיָה**. _____

• הקף את שם הפועל שנגזר מאותו השורש בבניין פיעל.

לְהִקְנוֹת, לְהִתְקַנֵּא, לְקַנֵּא

(3) **תּוֹעֵלָת** בריאותית • ציין את השורש של המילה **תּוֹעֵלָת**. _____

• הקף את שם הפועל שנגזר מאותו השורש בבניין פיעל.

לִיעֵל, לְהִתִּיעֵל, לְהוֹעִיל

(4) **מְרוֹץ** הלפיד • ציין את השורש של המילה **מְרוֹץ**. _____

• הקף את שם הפועל שנגזר מאותו השורש בבניין קל (פִּעֵל).

לְהִרְיֵץ, לְרוֹץ, לְתַרֵּץ

(5) כביש ללא **מוֹצָא** • ציין את השורש של המילה **מוֹצָא**. _____

• הקף את שם הפועל שנגזר מאותו השורש בבניין הפעיל.

לְמַצֵּא, לְצַאת, לְהוֹצִיא

(6) **מִבְּנָה** חדש • ציין את השורש של המילה **מִבְּנָה**. _____

• הקף את שם הפועל מאותו השורש בבניין נפעל.

לְבָנוֹת, לְהִבְנוֹת, לְהִבְנוֹת

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

13. א. לפניך משפטים, ובהם שמות פעולה מודגשים. ציין מעל כל שם פעולה את הבניין שלו.

- הפגיעה במדע גדולה במיוחד כי התקדמות בתחום זה דורשת שתוף פעולה בין המדענים.
- מה הביא להוזלה של המוצר?
- שיחה בין עמיתים בעבודה יכולה לקדם את עבודת הצוות.
- במושג תחרותיות יש השואה בין אדם לחברו.
- עקב ריבוי ההתקנות החלו להפעיל מנגנוני בקרה על עבודות הסטודנטים.

ב. לפניך ארבעה משפטים, ובהם צורות בינוני מודגשות.

- (1) ההורים טענו שבמשחק היה שיפוט מפלה.
 - (2) פגשתי אדם מרשים.
 - (3) בתחרות משקיעים מאמץ מגבר.
 - (4) שמעתי לעצת המאמן.
- הקף את צורת הבינוני היוצאת דופן מבחינת חלק הדיבור.
 - ציין את חלק הדיבור המשותף לצורות הבינוני האחרות.
 - ציין את השורש ואת הבניין של כל אחת מצורות הבינוני המודגשות במשפטים.

הבניין	השורש	מפלה (משפט 1)
הבניין	השורש	מרשים (משפט 2)
הבניין	השורש	מגבר (משפט 3)
הבניין	השורש	מאמן (משפט 4)

14. א. לפניך ארבעה זוגות מילים. בכל זוג הקף את המילה שנוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.

- (1) איכות, טעות
(2) שחקן, מקצוען
(3) פסלון, ניצחון
(4) תפנית, כפית

ב. לפניך שתי קבוצות מילים. בכל קבוצה **הקף** את המילה היוצאת דופן מבחינת המשקל.

- קבוצה 1: מְשִׁיכָה, מְעִילָה, מְצִיָּאָה, מְרִיבָה
- קבוצה 2: תְּאוּצָה, תְּפֹסָה, תְּנוּבָה, תְּשׁוּבָה

ג. לפניך צירופים ובהם שמות המסתיימים בצורן סופי.

- משחק ראשון, מסקנות חשובות, ספורט אתגרי,
הפסקה ארוכה, לדבר צרפתית

(1) בטבלה שלפניך מייין את השמות המודגשים לשתי קבוצות לפי סוג הצורן הסופי שלהם.

צורן גזירה	צורן נטייה

(2) ציין ליד כל מילה שמיינת בטבלה את משמעות הצורן הסופי בה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

15. א. לפניך קטע שחסרים בו פעלים. קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את הפועל המתאים, על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

תחרות ספורט _____ (ג-ד-ר) פעילות ספורטיבית בידורית בין שני משתתפים או יותר. מטרתו של כל מתחרה היא _____ (ז-כ-י/ה) בהישג מסוים. לעיתים קרובות תחרויות _____ (ק-י-ם) במסגרת אירוע מיוחד, כמו אולימפיאדה. התחרות _____ (י-ו-ס-ף) מוטיבציה ו _____ (א-ת-ג-ר) את המשתתפים למתוח את גבולות היכולת שלהם. בתחרות הנערכת במסגרת מסוימת יש כללים ברורים שהמתחרים מחויבים _____ (צ-י-ת) להם. אנשים רבים _____ (פ-ו-ק) הנאה רבה מעצם התחרות, והתחרות _____ (ח-ש-ב) בריאה וחיונית כל עוד היא נעשית במידה הראויה.

ב. לפניך קטע שחסרים בו שמות עצם. קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את שם העצם המתאים, על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

תחרות יכולה להפחית אדישות ועצלנות ולהיות מקור _____ (ה-נ-י/ה) לאנשים רבים. התחרות גם גורמת לאנשים להשקיע _____ (א-מ-ץ) רבים יותר ב _____ (ש-ו-ם) המוטלות עליהם, כדי להשיג _____ (י-ו-צ-א) טובות יותר.

יש לכך גם _____ (ס-ב-ר) מדעי: ה _____ (ש-ת-ף) בתחרות מגבירה את הפעילות הפיזיולוגית והפסיכולוגית של הגוף, וכך הביצועים משתפרים. אולם מחקר חדש מזהיר מפני _____ (ש-פ-ע) התחרות על המתחרים. לפי המחקר, התחרות משפיעה באופן שונה על כל אדם. יש אנשים שהתחרות מעוררת בהם _____ (ר-ג-ש), ויש אנשים שהתחרות מעוררת בהם _____ (ח-ו-ש) של חרדה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

טיוטה

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11241 + נספחים

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"

נספחים: נספח 1 — טקסטים ונספח 2 — דף עזר לנבחן
לשאלון מותאם, עברית: הבנה, הבעה ולשון
11241, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021

מותאם

נספח 1 – טקסטים

לפניך שלושה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט 1

תחרות קטלנית

מאת מרגרט הפרנן

פסקה א בשנת 2008, השנה שבה פרץ המשבר הכלכלי העולמי, ריאיינתי בנקאי בכיר שעבד בבנק אמריקני גדול. ידוע שאחד הגורמים למשבר הכלכלי היה שהבנקים נתנו הלוואות לאנשים שלא הייתה יכולת להחזיר את ההלוואה. בריאיון עם הבנקאי ניסיתי להבין מדוע נתנו הבנקים הלוואות כאלה. תשובתו של הבנקאי הפתיעה אותי: "כדי להתחרות בהצלחה בבנקים האחרים שהציעו הלוואות כאלה, נאלצנו גם אנו להציע אותן". ההסבר של הבנקאי סותר את התפיסה הקלסית כי לתחרות יש תועלת. בשוק הבנקאות התחרותי הבנקים חיקו זה את זה. כולם למעשה פעלו באותו אופן, וכך גרמו למשבר הגדול. התחלתי לתהות שמא יש תחומים נוספים שגם בהם התחרות מזיקה. כשהתחלתי לבדוק את העניין, גיליתי דברים מדהימים.

פסקה ב בתחום החינוך תחרות בין סטודנטים גורמת להם לחץ מופרז להצליח בכל מחיר. זאת הסיבה למגפת ההענקות. בבריטניה מעריכים כי בארבע השנים האחרונות עלה שיעור ההענקות בחמישים אחוז לפחות. כל העבודות האקדמיות במדינה זו נבדקות כיום בתוכנה לזיהוי פֶּלֶגִיָּאט⁽¹⁾, והממצאים של בדיקות אלה מוכיחים בבירור כי התלמידים הפנימו מסר פשוט: לא הדרך חשובה, אלא התוצאה.

פסקה ג אי אפשר לדון בתחרות בלי להתייחס לתחום הספורט. גם בתחום זה מצאתי דפוס דומה. טרוויס טייגארט, מנהל הסוכנות האמריקנית נגד סמים בספורט, מתוסכל זה שנים מתופעות כמו רמאות, שימוש בסמים ופציעות קשות בספורט. מחקר שערך טייגארט מראה שאומנם הציבור מעריך מאוד את הערכים שהספורט מלמד – הוגנות, משמעת, סבלנות ועבודת צוות, אך כולם מאמינים שהדבר החשוב ביותר בספורט הוא לנצח. גם ילדים מבינים זאת, והראיה לכך היא ששמונים אחוז מן הילדים העוסקים בספורט נוטשים עיסוק זה לפני גיל 12. אם רק הניצחון חשוב ואתה לא מצליח לנצח, אז למה לשחק?

* מעובד על פי הפרנן, מ' (2014). תחרות קטלנית. אלכסון. אוחרז מאתר alaxon.co.il.

(1) פֶּלֶגִיָּאט – גיבה ספרותית, העתקת רעיונות של אדם אחר ללא ציון המקור.

- פסקה ד משיחות שניהלתי עם אתלטים בריטים, שבילדותם השקיעו את כל זמנם באימונים ואף השתתפו באולימפיאדה, התברר לי שכיום, בבגרותם, הם מתקשים להשתלב בעולם מורכב שבו אין מדדים ויעדים בחיי היום-יום. שנים של התמקדות בעיסוק אחד הותירו אותם ללא כלים להתמודד עם עולם שמצריך ליצור קשרים חברתיים ולפתח יחסים של הדדיות.
- פסקה ה התחרות פוגעת גם במדע: המעבדות מלאות במדענים צעירים ומבריקים שכבר לא מדברים זה עם זה בגלל הפחד שאחד מעמיתיהם ישיג הישגים מרשימים יותר משלהם. הפגיעה במדע גדולה כי התקדמות בתחום הזה מצריכה מן המדענים שיתוף של מידע, שאלות ותובנות.
- פסקה ו תחרות אמורה לעודד יצירתיות, פרודוקטיביות⁽²⁾ והישגיות. אך למעשה היא מעודדת ריבים ופוגעת בשיתוף הפעולה. יש חברות מסחריות שבהן המנהלים מדרגים את עובדיהם לפי מידת תרומתם לחברה. שיטת פעולה זו בהכרח יוצרת תחרות בין העובדים, ופוגעת בנכונות שלהם לסייע זה לזה בענייני עבודה. סיוע הדדי הוא הגורם החשוב ביותר ליעילות העבודה.
- פסקה ז צרכנים נוטים לחשוב שהתחרות בין היצרנים מיטיבה עימם משום שהיא מגדילה את אפשרויות הבחירה של הקונים ומוזילה את המוצרים. בעיני הצרכנים זוהי תחרות חיובית, כי הם מעוניינים לקנות מוצר איכותי וזול, אולם הם אינם שואלים את עצמם מהי התוצאה של התחרות הזאת: מהו הערך האמיתי של המוצר שרכשו, או במילים אחרות מה הביא להוזלת המוצר. התשובה היא למשל שאת הבגדים הזולים שאנחנו קונים מייצרים פועלים שעובדים בתנאים ירודים ומקבלים משכורת רעב בעבור עבודתם המאומצת.
- פסקה ח אולם המחיר הגבוה ביותר שאנו משלמים בשל התחרות הוא הדעיכה ביכולת שלנו לשתף פעולה והרס ההון החברתי שלנו, כלומר התערערות הקשרים בין יחידים ובין קבוצות בחברה ופגיעה בעזרה ההדדית. אומנם לכולנו יש יצר תחרות מלידה, אך יש בנו גם כישרון ומרץ לעבוד ולחיות בצוותא. אסור לדכא את יצר התחרותיות האנושי. עם זאת האתגר שלנו כעת הוא לזהות בתוך עצמנו ובמוסדותינו את הכישרון, את הסבלנות ואת הכישורים החברתיים הנדרשים כדי לשתף פעולה בינינו. אם נצליח לעשות זאת, יהיה זה הפרס הגדול ביותר.

(2) פרודוקטיביות – יצרנות, יכולת לייצר ולהפיק.

טקסט 2**מה הן הישגיות ותחרותיות בספורט?**

מאת ליאור זך-מאור

- פסקה א רבים נוהגים להחליף בין המושג "תחרותיות" ובין המושג "הישגיות", גם במחשבה וגם בשיחה. שני המושגים לכאורה דומים מאוד, אך לא כך הוא הדבר, במושג "תחרותיות" הכוונה למאמץ שאדם משקיע כדי להקדים או להיות טוב יותר מאדם אחר, ואילו "הישגיות" היא השאיפה להגיע להישגים. ההישגיות היא אישית לחלוטין ואינה קשורה בהשוואה או ביחס לאדם אחר.
- פסקה ב לילד קטן שמצליח לקרוא משפט בלי שגיאות או ללכת לבד לבית הספר יש תחושה של הישג. הוא מרגיש גאה בעצמו. תחושת הישג זו אינה שונה בהרבה מתחושת ההישג של מבוגר שסיים לימודים אקדמיים או רכש בית בעצמו. לספורטאי שמסיים מרתון בפעם הראשונה או מצליח לסיים אימון קשה יש תחושה של הישג גדול. הוא מרגיש אושר וגאווה עצמית. ההישג הוא תחושה אישית.
- פסקה ג תחרותיות היא תכונה. יש אנשים שאפשר לומר עליהם שהם "תחרותיים". יש להם מניע פנימי חזק לנצח או לפחות לנסות לנצח בכל דבר שהם עושים. הם יתקשו להתמודד עם הפסד, לעיתים אפילו לילדיהם, במשחק "מונופול", למשל. לאנשים כאלה הניצחון הוא "קדוש", והוא המטרה הנעלה תמיד, וכמעט בכל מחיר. מכאן שלאדם התחרותי איכות הביצוע חשובה פחות מן הניצחון.
- פסקה ד אירועי ספורט מאורגנים מכונים כמעט תמיד "תחרות" או "מרוץ". השתתפות באירוע ספורט תחרותי מבוססת על הצורך האנושי במשחק. אומנם רוב המתחרים יטענו שהם משתתפים באירוע הספורט רק בשביל עצמם, כלומר מטרותם היא לשבור שיא אישי, והם אינם שותפים למשחק התחרותי, אולם למעשה זה לא כך. כמעט כל המשתתפים במרוץ שמים לב מי לפנייהם ומי אחריהם. אם מישהו מקדים אותם, הם יסיימו בספּרִינט⁽¹⁾ רק כדי לעקוף ולנצח אותו. אילו המשתתפים לא היו "שותפים למשחק התחרותי", כפי שהם מעידים על עצמם, הם לא היו אמורים לנסות לנצח בכל מחיר. ההתנהגות הזאת מעידה שהם אכן "שותפים למשחק התחרותי". הם רוצים לסיים בניצחון, לסיים לפני הספורטאי שלפניהם, גם אם הוא החבר הטוב ביותר שלהם, שמתאמן איתם בכל יום. התחרותיות מבצבצת מבעד להישג האישי.

* מעובד על פי זך-מאור, ל' (2016). מהי הישגיות ותחרותיות בספורט סיבולת? אוחר מאתר shvoong.co.il.

(1) ספרינט – מרוץ למרחק קצר במהירות מרבית; בעברית מְאוץ.

פסקה ה ספורטאים ומאמנים נוהגים לומר שכדי להשתפר צריך לשהות בסביבה תחרותית ולהתאמן בה, וכן להיות מוקף בספורטאים חזקים כמוך וחזקים ממך, כי הם ידחפו אותך להשתפר בכל יום ובכל אימון. אולם סביבה תחרותית מדיי יכולה להיות גם מזיקה והרסנית ולגרום לספורטאי להתאמן מעבר לגבולות היכולת שלו ואף להיפצע. המתאמן עלול להישבר גופנית ונפשית, ומרוב "תחרותיות" הוא עלול להגיע מותש לתחרות האמיתית.

פסקה ו לעומת זאת סביבה הישגית מדגישה את חשיבות התהליך, את השיפור ביכולת, את החוסן הנפשי, ומנטרלת את הנטייה לתחרותיות מוגזמת ואת יצר הניצחון. בסביבה הישגית הספורטאים מוערכים על פי מידת הרצינות וההשקעה שלהם ועל פי האופן שבו הם מתמודדים עם קשיים ועם מכשולים. בסביבה כזאת הספורטאי נמדד על פי איכות הביצועים שלו ולא רק על פי הניצחונות. ספורטאי שהביצוע שלו טוב יקבל חיזוקים חיוביים, ואילו ספורטאי שהביצוע שלו גרוע יקבל ביקורת, גם אם הוא מסיים את האימון ראשון וגם אם הוא חזק מחברו לאימונים. הספורטאים מבינים שאם הם יתאמנו יחד הם יתקדמו וישתפרו, והמטרה הזאת חשובה להם יותר מן הרצון לנסות לנצח את האחר ולהתחרות זה בזה. בסביבה הישגית את התחרותיות משאירים ל... תחרות עצמה.

טקסט 3**תחרות טובה לילדים**

מאת דבן מקגניס

פסקה א בעבור הורים רבים "תחרות" היא מילה גסה. הם סבורים שתחרות עלולה לגרום ללחץ מופרז על הילדים. לדעתם, ילדים רוצים להיות הטובים ביותר ולנצח בתחרות, וכשהם אינם עומדים בציפיות, הם מתאכזבים. כדי להגן על הילדים מפני אכזבה, אימהות ואבות שכוונתם טובה מכריזים שכל הילדים ניצחו או נמנעים מראש ממצבים של תחרות.

פסקה ב אך האם מדף מלא בגביעי השתתפות במקום גביעי ניצחון טוב יותר להתפתחות הילד? לא בהכרח. מומחים להתפתחות הילד מציינים שתחרויות שנערכות מדי פעם עשויות דווקא להיטיב עם הילדים. התחרות מכינה אותם להצלחות ולהפסדים בהמשך החיים – הרי בעתיד הם לא תמיד יצליחו להשיג את כל מטרותיהם. פעילויות שיש בהן תחרות יעזרו להם לפתח מיומנויות חשובות כמו אמפתיה, התמדה ומשחק לפי תור והן ישמשו אותם בהמשך חייהם.

פסקה ג "תחרות עוזרת לילדים ללמוד שלא תמיד הטובים ביותר או המבריקים ביותר הם שמצליחים, אלא מי שעובדים קשה ודבקים בעבודתם, והיא מפתחת אצלם הערכה עצמית ותחושת מסוגלות עצמית"⁽¹⁾, "אומר דוקטור טימותי גאן, מומחה בהתפתחות הילד, מקליפורניה. הצד החיובי בתחרות הוא שילדים לומדים להיות שחקנים בקבוצה. דוגמה לכך היא המשחק השיתופי. במשחק כזה משתתף אחד יכול להצטרף למשתתפים אחרים, להתגבש לקבוצה ולנצח יחד. לדברי רונדה קלוסטרמן, מורה לחינוך גופני בבית ספר יסודי בקליפורניה, "במשחק שיתופי הילדים לומדים לפתור בעיות בצוות ורוכשים מיומנויות לחיים, כמו עשייה לטובת הכלל".

פסקה ד ההורים צריכים לשים לב כיצד ילדיהם מתנהגים במצבים של תחרות. לדברי ד"ר גאן, ילדים רבים מתקשים לקבל הפסד במשחק, במקרים כאלה ההורים צריכים להסביר להם שזכייה בתחרות אינה העיקר, אלא המאמצים הרבים שהילד השקיע בתחרות ובאימונים לקראתה. ההורים צריכים לחזק את הילדים באמצעות המסר שאם הם השקיעו מאמץ ולמדו מן הניסיון, אפשר גם להפסיד. גם התנהגות מאופקת של ההורים (כמו לא להאשים את השופט בהפסד) יכולה לשמש דוגמה רבת עוצמה עבור הילדים לגישה חיובית ונכונה לתחרות.

פסקה ה שינוי דרך החשיבה של ילדים על תחרות הוא דבר חשוב שאין להמעיט בערכו. "אני מאמין שכדי ליצור גישה חיובית לתחרות, ילדים צריכים ללמוד שהמתחרה החשוב ביותר הוא הם עצמם", אומר ד"ר גאן. לד"ר גאן הייתה הזדמנות להפוך את התאוריה שלו למעשים כאשר בנו בן החמש הפסיד בתחרות ריצה. ד"ר גאן בחר שלא למקד את תשומת הלב של בנו בהשוואת ריצתו לשאר הילדים, אלא בשיפור שהשיג בתוצאה לעומת התוצאה הקודמת. "לימדנו אותו שהוא לא צריך להתמקד במהירות הריצה של האחרים, אלא להתחרות רק בשעון", הוא אומר. "קבענו לו זמנים להשלים מרחקים מסוימים, וכך הוא הפסיק להרגיש שהוא מתחרה בילדים האחרים והתחיל להרגיש שהוא מתחרה בעצמו. בעקבות זאת הוא עבר מחוויה של כישלון לחוויה של הצלחה והמשיך ליהנות מתחרויות ריצה".

* מעובד על פי מקגניס, ד' (2016). מדוע תחרות טובה לילדים? אוזר מאתר המגזין parents.com.
(1) מסוגלות עצמית – האמונה של האדם בנוגע ליכולת שלו לבצע משימה ולהתמודד עם אתגרים.

נספח 2 — דף עזר לנבחן

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a פתח □	קמץ □	חטף פתח □
e סגול □	צירי חסר □ י צירי מלא □	חטף סגול □
i חיריק חסר □	י חיריק מלא □	
o קמץ קטן □	חולם חסר □ חולם מלא □	חטף קמץ □
u קובוץ □	ו שורוק □	

טבלת הגופים

גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי	
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד,

ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הִפְעַל (הופעל), פִּעַל (פיעל), פָּעַל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"י/ו (נפ"י/ו), נחי ל"י/ה (נל"י/ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו/י (נע"ו/י) גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הֶלַחַם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה